

Restu vesiveski keskkonnamõju hindamise programmi avaliku arutelu

protokoll

Sangaste

27. oktoober 2011

Algus kell 14.00, lõpp 15.00

Koosoleku juhataja: Jüri Raisma, MTÜ Restu Ökoküla juhatuse liige

Protokollija: Rein Kitsing ja Jüri Raisma

Koosoleku alguses teeb Reet Nemliher Keskkonnaametist ettepaneku koosolek salvestada, kuid üks osaleja (Sirje Lõokene) ei ole sellega nõus. Koosolek protokollitakse kirjalikult.

Sissejuhatava sõnavõtuga esineb Jüri Raisma, kes märgib, et koosolek on kokku kutsutud Restu Vesiveski kinnistul asuva paisjärve veeerikasutuse keskkonnamõju hindamise (KMH) programmi aruteluks ja tutvustus KMH eksperti hr. Rein Kitsingut, kes viib läbi Restu paisjärve KMH-d.

Seejärel antakse sõna Rein Kitsingule, kes viib läbi Restu paisjärve KMH vastavalt programmile ning esitab koosoleku kava:

- 1) keskkonnamõju hindaja poolt KMH programmi tutvustamine;
- 2) seejärel programmi kohta laekunud kirjade tutvustamine;
- 3) koosolekul osalejate arvamused ja ettepanekud programmile.

1. KMH programmi tutvustamine

KMH programmi eelnõu valmis septembri alguses ning saadeti läbivaatamiseks Keskkonnaametile. 10. oktoobril 2011 algatas Arendaja KMH programmi avalikustamise. Kuulutus ja programm pandi välja Sangaste valla kodulehele ja väljatrükitult vallamajas avalikuks tutvumiseks. Maaomanikele ja vastavatele ametkondadele ja organisatsioonidele saadeti arendaja poolt vastav kirjalik teade. Teade avaldati Ametlikes Teadeannetes 12.10.2011 ja ajalehes "Valgamaaalane". Keskkonnaametilt tuli kiri programmi eelnõu kohta 10.10.2011, siis kui kuulutused ja programm olid juba välja saadetud. Kuid nende ettepanekute alusel on ettekantavat programmi täiendatud, mis on välja toodud sinises kirjas. Seejärel loetakse ette KMH programm. Selle üht või teist punkti selgitatakse täiendavalt kasutades seinale riputatud Restu paisjärve maa-ala plaane.

2. Laekunud kirjade tutvustamine

KMH programmi avalikustamise aja jooksul tuli üks vastuskiri Maanteeameti Lõuna regioonist (24.10.2011), milles otseselt programmi kohta ettepanekuid polnud. Kirjas on esitatud viie punktiline loetelu, mida tuleb arvesse võtta Restu silla edasisel kasutamisel paisjärve regulaatorina. Kiri loetakse ette.

Reet Nemliher Keskkonnaametist annab Rein Kitsingule üle Keskkonnaministeeriumi spetsialisti vabas vormis esitatud kolme punktilise ettepaneku paberil, mida kavandatud tegevuse hindamisel tuleks kaaluda. Kiri loetakse ette. Neid teemasid käsitletakse KMH-s programmi punktis 3.1 loetletud kaalutletava keskkonnamõju punktide all.

3. Arvamused ja ettepanekud

Esitatud programmi kohta koosolekul osalejad täiendavaid küsimusi ei esita ega ettepanekuid ei tee.

Seejärel algab küsimuste ja vastuste vormis arutelu kavandatud tegevuse kui niisuguse kohta.

1. Anne Tonts: Ühe variandina on kavas paisjärve allalaskmine?

Jüri Raisma: Tehniliselt on see võimalik, avades ka muda alla mattunud vana jõesängi. Järvemuda maht on 160000 m³ ning selle väljakaevamine vajab aega ja raha, mille puudumine on tõsiseks takistuseks järve puhastamiseks.

2. Sirje Lõokene (Lõokese kinnistu esindaja): Mida tähendab jätkuv paisutamine? Pole olukorraga rahul - maa on olnud kohati üleujutatud või liigniiske?

Jüri Raisma: Seda oleme arutanud. Paisjärve veetaset on püütud hoida sellisena nagu varemgi. Veetaset reguleeritakse puitkilpidest varjadega. Suure sajuga võib jõe vooluhulk suurenedä järsult ning veetase tõuseb siis paisjärves kiiresti enne kui regulaatori kilpide vajalikus ulatuses eemaldamine veetaseme langemiseni viib. Kahjuks ei olnud hr. Lõokene nõus ise varjasid veetaseme tõustes koheselt eemaldama. Seetõttu hilines varjade eemaldamine kuni minu saabumiseni Tallinnast, mistõttu veetase oli ületanud juba tavalise paisjärve veetaseme. Seetõttu tuli veetaseme alandamiseks osa varjasid välja lõhkuda, kuna veesurve oli liiga suur varja välja tõstmiseks. Samal ajal kui õigeaegne varjade eemaldamine võtab aega kolm minutit. 2010. aasta sügisel oli veetase Lõuna-Eesti jõgedes väga kõrge suurte sadude tagajärjel, mistõttu veetase muutus jões kiiresti ja vajas kiiret reguleerimist Restu paisul. Lõpuks jõutakse kokkuleppele, et peale koosolekut minnakse vaatama antud kinnistu üleujutatavaid kohti.

3. Seejärel võtab sõna kohalik Restu mees paisjärve teemal, mis on lühidalt järgmine:

Küsimus on selles, et paisjärve sügavus ja vee maht on väike võrreldes mudaga seal. Veetaset tõsta ei saa. Muda on vaja välja võtta. Nagu seda on ka vanal ajal tehtud. Muda on väärt väetis põldudele kunstväetiste asemel. Räägime siin mahetootmisest. Tuleks siis kasutada seda orgaanilist väetist. Mõistlik on vee energia kasutamine elektri tootmiseks ja veski tööle panemiseks, et vilja jahvatada nagu vanasti seda arukalt tehti.

Sõnavõtte rohkem pole ja koosolek kuulutatakse lõppenuks.

Asjast huvitatud koosolekulised sõidavad Restu paisjärve äärde praeguse olukorraga tutvuma.